

Boligforholdene at fremsætte bl. a. Forslag til paakrævede Foranstaltninger saavel under Hensyn til de øjeblikkelige Boligforhold som med en videre Udvikling for Øje. Kommissionens Opgave var saaledes delt i to Afsnit, og det første Afsnit af Betænkningen skulde afgives inden Udgangen af 1916. Dette er sket, idet Kommissionen den 30. December f. A. har afgivet sin Betænkning I, der vil være omdelt til de ærede Medlemmer, og som jeg anbefaler alle, der interesserer sig for dette Spørgsmaal, at gøre sig bekendt med. Det fremgaar af Betænkningen, at Kommissionen har tilstillet Indenrigsministeriet 4 Forslag, hvoraf de 2 er til Behandling i dette høje Ting i Øjeblikket, nemlig Forslag til midlertidig Lov om Ophævelse af Forbud mod Fremleje, som er indarbejdet i Forslaget om Huslejens Revision, og Forslag til midlertidig Lov om Forbud mod Nedrivning af Bygninger, som for Øjeblikket behandles af et Udvalg i dette høje Ting. Det tredje Forslag er det, som jeg skal have den Ære at fremsætte i Dag, og som angaar Oprettelse af offentlige Boliganvisningskontorer. Endvidere er fremsat et Forslag til Lov om Laan til Kommuner til Byggeforanstaltninger. Dette Forslag er først modtaget ved Betænkningens Afgivelse og er derfor endnu til Behandling i Ministeriet.

Betænkningen giver en Række Oplysninger om Boligforholdene her i Landet, og disse giver Indtryk af en overordentlig kritisk Situation paa dette Omraade, en kritisk Tilstand, som viser sig med de samme Fænomener — om end af forskellig Styrke — over hele Landet, i alle Landets Byer, saaledes at man vist maa erkende, at det er de ved Krigen fremkaldte Forhold: Materialvanskeligheder, andre Omkostningsvanskeligheder o. s. fr., der har fremkaldt denne ekstraordinære Tilstand. Af Betænkningen fremgaar det, at der i alt ved Oktober Flyttedag f. A. var 259 Familier i København, 75 paa Frederiksberg og 298 i 21 Provinsbyer, der var husvilde, som ikke kunde skaffe sig Husly, ikke paa Grund af manglende Midler til at betale Husly, men i alt Fald væsentlig, fordi Husly ikke fandtes. Disse 632 Familier omfattede 3,615 Personer, hvoraf 2,243 var Børn under 14 Aar. Man vil altsaa se, at det væsentlig er børnerige Familier, der her er Tale om, og at det var et betydeligt Antal Personer, der paa denne Flyttedag meldte sig husvilde paa Grund af foreliggende Vanskeligheder. Foruden København og Frederiksberg er

det særlig i de store Byer, der har været Vanskeligheder. Øverst staar Aarhus, Odense, Aalborg, Vejle, Helsingør og Kolding, men desuden 15 Byer af forskellig Størrelse. De fleste af Vanskelighederne stammer fra Oktober Flyttedag 1916, for en enkelt Bys Vedkommende fra den foregaaende Flyttedag. Men desværre kan det ikke paastaas, at Boligvanskelighederne er indskrænkede til disse Byer, hvor der sidste Flyttedag fandtes husvilde. Kommissionen har ved Forespørgsel erfaret, at i alt 42 af Landets Byer mener, at Boligspørgsmaalet paa den ene eller den anden Maade er truende. Mellem disse 42 Byer findes overhovedet alle de Byer her i Landet, som har over 10,000 Indbyggere med Undtagelse af Randers og Slagelse; med Hensyn til Slagelse maa dog tilføjes, at der ogsaa der er de sædvanlige Vanskeligheder for Familier med mange Børn. Randers synes at være den eneste af de større Byer, som ikke ser Boligspørgsmaalet melde sig paa denne Maade. Disse vanskelige Forhold har givet sig Udslag paa forskellig Maade, og Byerne giver interessante Meddelelser derom. Mange Byer siger, at Huslejen er stigende, andre, at usunde Lejligheder maa tages i Brug for at skaffe Husrum, og en Række Byer siger, at det er særlig vanskeligt for Familier med Børn at faa Lejlighed. Det er, saa vidt man kan skønne, Lejligheder af alle Størrelser, hvorpaa der er Mangel, for de fleste Byers Vedkommende dog særlig 2—3 Værelsers Lejligheder. En enkelt By, Ribe, har den Særstilling, at det særlig er de middelstore og større Lejligheder, der er Mangel paa. 23 Byer har yderligere gjort opmærksom paa, at der kan ventes Boligmangel baade til April Flyttedag 1917 og den paafølgende Oktober Flyttedag. Det er da ganske klart, at det var betimeligt, at den høje Rigsdag gav sin Medvirken til Nedsættelse af Boligkommissionen, og at man gav denne den særlige Opgave at fremsætte Forslag vedrørende den forhaandenværende Tilstand, hvorefter den nu, da den har endt denne Del af sit Arbejde, vender sig til den videre Udvikling af Boligforholdene, idet det jo er erkendt, at ogsaa under normale Forhold er der for det offentlige al Anledning til at have Indseende med dette Forholds Udvikling.

Det tredje Forslag, Boligkommissionen har fremsat, er altsaa det, som jeg i Dag skal have den Ære at fremsætte for dette høje Ting. Det fremtræder som „Forslag til midlertidig Lov om Oprettelse af offent-